

Fent camí amb els Reis Mags

Benvingut/Benvinguda!

La paraula «recés», tal com l'estem fent servir aquí, és possible que no tothom l'entengui igual. L'origen del terme és militar: un recés equivalia a una retirada de la batalla. Però canviant la preposició també podria significar «un recés *per a* la batalla». O si això sona massa fort, un espai, si pot ser apartat de la *batalla* del dia a dia, que ajudi a desvetllar un temps de pregària. Per a la majoria dels qui llegiu això, de ben segur l'aïllament no serà tant un lloc extern, com per exemple una casa d'exercicis, sinó un espai interior on fer atenció i quietud. Oferirem alguns suggeriments sobre la manera com crear una qualitat d'escolta i de presència, que faciliti a l'Esperit de Déu treballar en nosaltres.

Per a la paraula «advent» tenim un significat ordinari i un altre de religiós. Podem parlar, per exemple, de com l'arribada o l'adveniment de la informàtica ha estat una revolució que ha canviat el nostre món. En l'àmbit religiós, però, l'Advent assenjala el període previ al Nadal i anuncia també una arribada molt important que va canviar el nostre món de baix a dalt. Shakespeare per boca de Hamlet va dir que «disposar-se ho és tot». Un recés d'Advent és un temps de cura espiritual que ens ajuda a preparar l'arribada de Crist a les nostres vides. Si la paraula «recés» no t'agrada, potser t'agradarà més anomenar-lo camí o viatge de preparació.

Per entrar en aquest camí meditem el relat dels Reis Mags de l'Evangeli de sant Mateu. Un relat molt conegut i estimat, sobretot pels infants, que es presta fàcilment a la contemplació. Es tracta però d'un relat per a una fe adulta com podreu anar veient. Els diversos moments d'aquesta narració ens oferiran punts de partida per a la reflexió i la pregària personals.

Com hem d'acostar-nos a aquesta aventura de la meditació i la pregària? Potser la primera i la més fonamental invitació d'un recés és simplement reduir la velocitat. Vivim una vida de dispersió. «Vivim saturats de món», va dir Wordsworth, i mai abans coneixíem tant de món! Ens cal fugir, doncs, de la fragmentació i recuperar la simplicitat. Necessitem retirar-nos del bullici diari i crear una mica de silenci i quietud.

Observa aquestes quatre qualitats fonamentals: lentitud, senzillesa, silenci i quietud. I podríem afegir-hi encara una cinquena, la paciència, perquè es necessita temps per reduir la velocitat. Temps i potser també algunes eines per ajudar a fer quietud i així aconseguir gradualment una certa sensibilitat vers Déu.

Què entenem per habilitats que ajudin a fer silenci i quietud? Algunes us seran familiars. Simplement escoltar els sons que un sent al voltant. O fer atenció al «anar i venir» de la respiració. O repetir alguna paraula o expressió com «Veni, Senyor Jesús». O contemplar la flama d'una espelma, deixant que se centri allà tota l'atenció, desterrant altres pensaments o sensacions. Trieu allò que més us ajudi, i sobretot recordeu que no és tant una qüestió tècnica, com una qüestió de preparació o disposició interior per a la trobada amb Déu.

Comencem amb alguns suggeriments pràctics que us poden ajudar, sobretot si és la primera vegada que feu un recés. En començar cada estona de pregària feu un exercici d'aquietar la ment que ajudi a preparar-se pel moment de trobada amb Déu. Per tal d'anar més a fons, tanca els ulls, i expressa dins teu en forma de pregària el desig de descobrir què és el que Déu vol que descobreixis en aquesta meditació. Deixa que la pregària de petició et dugui cap a la reverència i l'esperança. Queda't en aquesta pregària tot el temps que calgui.

Després llegiu el passatge de l'Escriptura lentament veient si una paraula o pensament us toca més que una altra. El relat ens ajuda a entrar en la història dels Reis Mags més personalment. Pot ajudar repetir una frase de l'Escriptura diverses vegades, lentament i amb reverència. A poc a poc, et veuràs descansant en alguna paraula o aspecte de la història dels Mags que et sembla important.

Després de llegir el text, hi ha una sèrie de punts de meditació, cadascun intentant obrir una perspectiva diferent sobre la mateixa història. Com sempre, pondera aquestes reflexions amb cura però amb la idea de trobar-ne una o dues que t'ajudin a fer pausa i a pregar. Sempre hi ha altres aspectes sobre els quals tornar en un altre moment. Com a resum: fer silenci, reflexionar sobre el passatge de l'Escriptura, llegir els punts de reflexió... i restar tranquil·lament en silenci veient quins són els ressons que van agafant més força.

Primera estona de pregària: El camí del desig

Fer silenci

- En començar aquesta estona de pregària pot ajudar tancar els ulls i connectar amb allò més profund de nosaltres a través del silenci. Som aquí per acollir una mica de llum sobre la nostra vida, sobre els nostres desigs més profunds. Senyor Jesús, Vós sou la llum del món, el nostre «camí, veritat i vida». Ajudeu-me en aquest temps d'Advent, camí cap a la novetat de la llum.

Evangelí (Mt 2, 1-2)

Després que Jesús va néixer a Betlem de Judea, en temps del rei Herodes, vingueren uns savis d'Orient i, en arribar a Jerusalem, preguntaven:

--On és el rei dels jueus que acaba de néixer? Hem vist sortir la seva estrella i venim a adorar-lo.

Punts per a la meditació

- Se'ns diu en el segon capítol de l'evangelí de Mateu que uns Mags «havien vist una estrella i venien a adorar» el rei que acabava de néixer. El seu viatge va començar, per tant, de manera sobtada. Com a astrònoms o astròlegs, estaven acostumats a veure un munt d'estrelles en el cel, però aquesta els va semblar que era diferent. Van interpretar-ho com a signe d'una novetat especial, i es van posar en el camí d'una llarga recerca. En altres paraules, aquesta història comença amb una llum que brilla i desvetlla un desig.
- Portem ara això al nostre camí d'Advent. Un famós poema de T.S. Eliot parla de «barrejar memòria i desig». Aquí estem recordant una història antiga, però que té a veure amb les nostres esperances presents. Quina «estrella» desperta avui el meu desig? Quina nova llum et convida a sortir de tu mateix? El nostre viatge orant d'aquest Advent és una manera de ser fidels a la llum que ens crida. De fet, aquesta història comença amb una crida, una llum que ve més enllà de nosaltres mateixos. Ens cal fer una pausa per **reconèixer aquesta llum**, i activar el coratge necessari per deixar que **el nostre desig es desvetlli**. I finalment, deixar que el desig ens mogui, vers un **moviment de fidelitat a la llum**.

- Llum, desig i moviment. La interacció entre aquestes tres realitats és fonamental per a la història dels Reis Mags i també per a la nostra fe i la nostra pregària. Intenta dur aquesta tríada fins a la teva situació actual. Pots reconèixer i posar nom a la llum que sembla convidar-te? Pots fer present el teu desig més profund en aquest moment de la teva vida? Quin moviment o direcció interna et suggereix aquest Advent? El relat dels Mags d'Orient parla d'un moviment cap a descobrir el Crist, un camí de fidelitat a la llum, marcat també per moments de foscor i perill (com bé veurem).
- C.S Lewis va escriure una vegada que l'única manera de reconèixer Déu és a través d'un mateix. Un telescopi per poder fer bé la seva funció ha d'estar net. Si no és així, la visió es difumina i les estrelles ni es perceben. Per descobrir la llum que ens guia es necessita una certa disposició. Amb la pregària la principal virtut és la paciència. Convé deixar un temps per netejar la «lent» de la pols i les distraccions pendents. Segurament en els temps dels Mags molta gent va veure l'estrella però només ells van tenir la receptivitat i l'obertura per a reconèixer que aquella estrella era un senyal.

Diàleg i reflexions finals

- El tema del desig és cabdal com a punt de partida de la vida espiritual. Quan sant Pau va parlar davant l'elit intel·lectual d'Atenes, els va recordar que tothom que cerca «pot acostar-se a les palpenes i trobar-lo, perquè ell no està lluny de nosaltres» (Ac 17:27). Molts dels salms recullen expressions d'aquest anhel: «Tot jo tinc set de tu, per tu es desvia el meu cor com terra eixuta, assedegada, sense aigua» (Sl 63). Potser aquest desig neix només d'un sentiment d'absència. Quan un prega honestament descobreix què és el que falta en la seva vida i això sol ja es converteix en una recerca positiva. Així ho van entendre els Mags emprenent un llarg i estrany viatge. Sant Agustí va comentar una vegada que l'estrella que havien vist era un signe del seu desig més profund i va afegir: una llum t'és donada, però el seu origen no està en un mateix. L'Esperit t'està guiant i et promet que et «saciarà del bo i millor» com en un banquet (Sl 63, una altra vegada). La fragilitat inicial es converteix llavors en un descobriment joiós.
- Els desigs necessiten un centre. Sant Ignasi va insistir molt en el fet que, una estona després de començada la pregària, es demanés una gràcia definitiva. En començar aquest recés d'Advent, què estem buscant? Podem imaginar-ho de diverses maneres. Admetre què manca en la meua vida. Reconèixer la llum que em convida a sortir i ser fidel a ella. En paraules d'Ignasi «demanar coneixement intern del Senyor, perquè el conegui i el

segueixi». Confiar en que el Senyor em crida a buscar-lo aquest Advent, i que la seva promesa es farà realitat durant aquestes setmanes: «cerqueu i trobareu» (Mt 7,7). Això en els Mags es farà realitat, a vegades de manera dramàtica.

- Alguns suggeriments finals per aquesta primera part del recés. Si alguna crida, moció o llum t'ha tocat especialment, aquest pot ser un excel·lent punt de partida per a la reflexió. Fes-te'l teu, passa'l pel cor, però sobretot no t'oblidis de posar-ho primer en presència de Déu. Pren-te temps: no hi ha pressa. Mira quina esperança o desig et mou. I no t'oblidis d'anar més enllà del monòleg. La pregària és escoltar, com bé diu Mary Oliver «només en el silenci una altra veu pot parlar». Una llum brilla en les tenebres, i les tenebres no la van poder apagar (Jn. 1,5).

Segona estona de pregària: No caminem sols

Fer silenci

- En començar aquesta estona de pregària pot ajudar tancar els ulls i connectar amb allò més profund de nosaltres a través del silenci. Som aquí per acollir una mica de llum sobre la nostra vida, sobre els nostres desigs més profunds. Senyor Jesús, Vós sou la llum del món, el nostre «camí, veritat i vida». Ajudeu-me en aquest temps d'Advent, camí cap a la novetat de la llum.

Evangelí (Mt 2, 7-9)

Llavors Herodes cridà en secret els savis, va demanar-los el moment exacte en què se'ls havia aparegut l'estrella i els encaminà a Betlem dient-los:

--Aneu i informeu-vos amb exactitud d'aquest infant; i quan l'haureu trobat, feu-m'ho saber, perquè jo també pugui anar a adorar-lo.

Punts per a la meditació

- La imatgeria tradicional ens mostra que els reis, savis o mags eren tres. De fet el relat de Mateu no esmenta cap número en concret. Es parla això sí de tres regals i han estat els artistes els qui a partir d'aquesta dada han representat tres personatges diferents: un de jove, un de vell i un amb un altre color de pell. Amb el pas del temps se'ls hi va posar noms: Baltasar, Melcior i Gaspar. El que és important, més que no pas el nombre, és que viatjaven junts. De fet una pel·lícula anomenada *Cammina, cammina*, dirigida per Emano Olmi, representava els Mags acompanyats de tot el seguici i de les seves famílies.
- En aquesta estona del meu recés, puc pensar especialment en les moltes persones que m'han acompanyat en el camí de la meua vida, i sobretot aquelles que han caminat al nostre costat en el camí de la fe. Si ens aturem a contemplar el que William James va anomenar una vegada com «el gran brunzit de confusió» de la vida quotidiana, amb el seu flux de moments i esdeveniments, veurem que el que més es destaca és la presència d'altres persones. Això és el que fa de fil conductor i dóna forma a la història d'una vida. Al s. XVII, el jesuïta espanyol Baltasar Gracián va escriure que «una vida sense amics és com

viure en una illa deserta» i va afegir que trobar i mantenir una profunda amistat, ni que sigui només una, és la major de les benediccions. Per descomptat moltes relacions del dia a dia amb les persones no es converteixen automàticament en amistat, però aquests contactes també influeixen en el to de la nostra vida com a cristians. La manera com reaccio davant l'estranger, el captaire, la persona difícil... «Tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus petits m'ho fèieu a mi» diu Jesús.

- En resum, és a través de la qualitat de les nostres relacions que creixem i canviem. És aquí on el cor aprèn la generositat o aprèn que en pot sortir danyat. És aquí on aprenc a veure que el nostre camí cap a Déu, com el dels Mags, troba nodriment humà. Si experimentem comprensió i acceptació en les amistats, també ens fem més capaços de creure en l'acceptació d'un Déu amorós. Així com els Mags van viatjar en companyia, nosaltres també. La nostra pregària de preparació per al Nadal pot partir d'aquesta dimensió de les nostres vides, i es pot desplegar en tres moments: en la memòria, en la curació i en l'agraïment.

Diàleg i reflexions finals

- **Memòria.** En cadascuna d'aquestes dimensions es pot rellegir la història pròpia, fent-ho en clima de pregària i buscant reconèixer Déu treballant enmig de les moltes situacions de relació humana que hem viscut al llarg dels anys. Pensar en els pares i en la família, la infància o els amics de l'escola, les relacions especials de confiança i amor, les relacions que han perdurat i aquelles altres que s'han perdut en el transcurs del temps. Quines són les persones clau de la meua vida, aquelles sense les quals tot seria totalment diferent? Feu això a poc a poc, aturant-vos en aquells records que han sigut més significatius per a tu. Han estat trobades que m'han ajudat a ser més fidel a la llum que vull seguir (com els Mags en el seu viatge)? O algunes m'han arribat a ferir i fins i tot a amargar? Recordeu que aquest viatge a través de la memòria no el feu com una mena d'auto-exploració, sinó acompanyats del Senyor. Així com Jesús va entrar amb alegria a casa de Zaqueu (Lluc 19), imagina-te'l visitant totes les habitacions de la teua història. Intenta-ho veure a través dels seus ulls.
- **Curació.** Si topes amb records dolorosos, no els evitis. Trobar guarició és un dels objectius més importants en aquest pelegrinatge cap al Nadal. «Perdoneu les nostres culpes així com nosaltres perdonem els qui ens han ofès»: aquesta frase del Pare Nostre se subratlla sovint en l'evangeli. Se'ns diu que preguem pels nostres «enemics». Però això no és fàcil. No

sempre podem dominar els nostres sentiments, però sí que podem intentar evitar aferrar-nos a l'amargor. Una imatge pot ajudar-nos. Penseu en una lupa: amplia algunes paraules que són a la pàgina, però distorsiona la resta de la pàgina. Si alguna relació ens ha ferit o danyat, és fàcil que desenvolupem una lupa negativa, és a dir que ens concentrem en el ressentiment i oblidem llegir tota la pàgina sencera. Només la gràcia pot trencar aquest vidre, i alliberar el cor en el camí de la fe. Tingues el valor de romandre i cercar la llibertat del Senyor.

- **Gratitud.** En el nostre caminar amb altres els records ens poden ser font de vida, admiració i agraïment. Els altres ens fan lliures per a estimar, i això ho fan de diferents maneres. Recordem estones o moments especials d'intimitat i alegria amb altres. Recorda com d'una trobada informal en va sortir després una amistat duradora. Donar gràcies per totes aquestes relacions que t'han fet més obert a Déu. Tant en la nostra condició humana com en la nostra relació amb Déu som capaços de creuar llindars d'una nova profunditat. En paraules de Jesús: «No us dic servents... us dic amics» (Jn 15.15).

En aquest sentit la nostra aventura del camí d'Advent es converteix en un viatge per a descobrir l'amic que arriba de nou aquest any.

Tercera estona de pregària: Els perills de camí

Fer silenci

- En començar aquesta estona de pregària pot ajudar tancar els ulls i connectar amb allò més profund de nosaltres a través del silenci. Som aquí per acollir una mica de llum sobre la nostra vida, sobre els nostres desigs més profunds. Senyor Jesús, Vós sou la llum del món, el nostre «camí, veritat i vida». Ajudeu-me en aquest temps d'Advent, camí cap a la novetat de la llum.

Evangelí (Mt 2, 1-8)

Després que Jesús va néixer a Betlem de Judea, en temps del rei Herodes, vingueren uns savis d'Orient i, en arribar a Jerusalem, preguntaven:

--On és el rei dels jueus que acaba de néixer? Hem vist sortir la seva estrella i venim a adorar-lo. Quan el rei Herodes ho va saber, es va inquietar, i amb ell tot Jerusalem. Herodes va convocar tots els grans sacerdots i els mestres de la Llei que hi havia entre el poble i els preguntava on havia de néixer el Messies. Ells li respongueren:

--A Betlem de Judea. Així ho ha escrit el profeta:

*» I tu Betlem, terra de Judà,
no ets de cap manera la més petita
de les principals viles de Judà,
perquè de tu sortirà un príncep
que pasturarà Israel, el meu poble.*

Llavors Herodes cridà en secret els savis, va demanar-los el moment exacte en què se'ls havia aparegut l'estrella i els encaminà a Betlem dient-los:

--Aneu i informeu-vos amb exactitud d'aquest infant; i quan l'haureu trobat, feu-m'ho saber, perquè jo també pugui anar a adorar-lo.

Punts per a la meditació

- Si els Reis Mags eren guiats per una estrella, quina necessitat hi havia de voler confirmar el camí entrant a Jerusalem i arriscant-se a ser interrogats per Herodes? Encara que el text de l'evangelí no ho diu explícitament, sembla que en un moment donat l'estrella va

desaparèixer de la seva vista. Això ho deduïm del fet que, més tard, en sortir de Jerusalem, se'ns explica que l'estrella va aparèixer de nou i els va donar «molta alegria». Aquest fet és fascinant i, sovint es passa per alt. També en sentit figurat pot suggerir-nos una mena de moviment d'estats d'ànim espirituals, les mocions que sant Ignasi considera tan centrals per al discerniment i que són sobretot la «consolació» i la «desolació».

- Tothom ho ha experimentat en la seva pròpia vida. Hi ha vegades que tot va bé, quan hi ha sintonia amb el bon Esperit i un va ple de fe, esperança i amor. És a dir, ets com un Savi guiat de manera confiada per una estrella brillant. Però hi ha altres vegades en què la llum sembla que s'hagi apagat, i un es troba confús i preocupat, i en lloc d'avançar suaument s'experimenta paralitzat i perdut. Aquesta és una situació de perill espiritual, ja que la decepció pot acabar per portar-nos pel mal camí. La invitació aquí és reconèixer aquest contrast d'esperits en la mateixa vida i en els moments de la pregària. Els Mags van iniciar el camí plens de consolació i aquesta consolació va tornar després d'un període d'absència. Però durant aquesta absència s'esdevingué el parany d'Herodes, un parany que gairebé els allunya del bon camí.
- Aquí apareix un punt breu, però crec que significatiu. Va ser quan van perdre contacte amb la llum veritable que els Reis Mags van buscar ajuda en una altra i perillosa direcció. Tingueu present que el text de l'evangeli parla que Herodes, i amb ell tota la ciutat, estaven preocupats per la pregunta dels nostres Savis: on ha nascut aquest nou «Rei dels Jueus»? (Recordeu que aquest és el títol que Pilat farà posar sobre la creu de Jesús). Però els nostres savis despistats, estan preguntant a les persones equivocades. A Jerusalem es troben sense estrella i envoltats d'un món de poder, enveges i violència. Més endavant, seran advertits en somnis de no anar a veure Herodes, i gràcies a aquesta inspiració no cometran l'equivocació d'informar l'assassí del lloc on ha nascut Jesús. Recordeu que sant Ignasi dóna un consell ple de saviesa: mai prendre una decisió en estat de desolació.
- Tota aquesta història ens porta a reconèixer les nostres pròpies línies de batalla i els riscos de caure en temptacions diverses. Som més vulnerables quan no estem en contacte amb el bon Esperit. Quins són els punts de perill més previsibles? Quines són les fonts més habituals de fortalesa o de consol? Tot aquest camí de fe, simbolitzat per la història dels Mags, implica inevitablement moments de dificultat – com quan els israelites murmuraven en el desert, i van deixar-se endur per diverses formes d'idolatria. O quan els deixebles de Jesús jugaven a qui era el més important, o quan durant la seva Passió tots el van abandonar. Per això és molt necessari pregar honestament per la nostra falta d'equilibri i la

nostra inclinació al pecat, reconeixent que aquests moments de debilitat sovint vénen quan experimentem alguna «desolació», és a dir quan l'estrella sembla que desapareix.

- Una altra qüestió menor d'aquesta narració mereix ser esmentada. Els intel·lectuals religiosos de Jerusalem, consultant els seus llibres, donen a Herodes la resposta correcta sobre el lloc de naixement del Messies: Betlem de Judea. Sant Agustí comenta irònicament sobre aquests experts que els agradava donar adreces als altres però no emprendre ells mateixos la recerca. Es van quedar aturats i el seu coneixement impersonal i teòric els va acabar resultant infructuós. Un cop més es tracta d'una forma de desolació o d'estancament, mentre que la consolació es caracteritza pel creixement i el coratge per canviar. Com sempre, la invitació és a reconèixer aquest perill en tu mateix i a demanar ser-ne alliberat.

Diàleg i reflexions finals

- També és possible ampliar el nostre horitzó i llegir el que ens diu l'evangeli en la clau de les «dues ciutats» en què està dividit el nostre món d'avui. Herodes i Jerusalem poden representar l'egoisme tancat dels poderosos, els que directament o indirectament oprimeixen els pobres del nostre planeta. Però Betlem, com veurem, representa una altra actitud de vida, una simplicitat oberta a l'adoració. Un cop més podem meditar el contrast tal com el descriu el Papa Francesc en la seva encíclica *Laudato Sí*: «Mentre que algunes persones viuen sumides en la pobresa més desesperada i degradant, sense possibilitats reals de superació, altres ni tan sols saben què fer amb el que posseeixen i ostenten vanitosament una suposada superioritat». La fe significa prendre una opció en el nostre món complex optant per l'esperit de Betlem en lloc de la tirania de la Jerusalem d'Herodes.

Quarta estona de pregària: Desbordats per la meravella

Fer silenci

- En començar aquesta estona de pregària pot ajudar tancar els ulls i connectar amb allò més profund de nosaltres a través del silenci. Som aquí per acollir una mica de llum sobre la nostra vida, sobre els nostres desigs més profunds. Senyor Jesús, Vós sou la llum del món, el nostre «camí, veritat i vida». Ajudeu-me en aquest temps d'Advent, camí cap a la novetat de la llum.

Evangelí (Mt 2, 9-11a)

Després de sentir aquestes paraules del rei, es posaren en camí. Llavors l'estrella que havien vist sortir començà a avançar davant d'ells, fins que s'aturà damunt el lloc on era l'infant. L'alegria que tingueren en veure l'estrella va ser immensa. Van entrar a la casa, veieren el nen amb Maria, la seva mare, es prostraren a terra i el van adorar.

Punts per a la meditació

- Arribem ara al punt culminant del viatge dels Mags, el moment de la trobada amb Jesús i de l'adoració. Han fet un curt trajecte entre Jerusalem i Betlem. Per a ells Jerusalem va ser el lloc del dubte, de la desolació i la foscor interior. Però la llum de l'estrella els va tornar a guiar cap a la petita ciutat de Betlem, aturant-se al lloc on troben Maria i Jesús. Aquest tros de camí va estar marcat per «una gran alegria». Si la Jerusalem d'Herodes era la ciutat del poder i l'intriga, Betlem resulta ser el lloc de la senzillesa i la pregària. Aquests dos llocs representen espais espirituals, no només llocs geogràfics. Hi ha moments en què sabem quin és el camí correcte, en què se'ns fa evident el contrast entre l'harmonia i la falsedat. El moment de l'adoració és el moment culminant del viatge. L'Evangelí ens diu que «van entrar a casa». Entrar a casa és la invitació que se'ns fa en aquest recés d'Advent.
- Sant Agustí, a les seves Confessions, parla de la seva llarga recerca a través de moltes escoles filosòfiques buscant la certesa sobre Déu. Amb el temps es va acabar enfrontant al darrer obstacle: «Jo no era prou humil per arribar a copsar a Jesús humil com al meu Déu.... No podia ni tan sols imaginar com s'ocultava el misteri en el Verb fet carn» (Llibre

VII, 24-25). Els Reis Mags no van arribar a creuar aquest llinar sorprenent fins al moment de l'adoració.

- Els Reis Mags representen la veritable saviesa de les tradicions espirituals fora del judaisme. Finalment la saviesa els ha portat a descobrir el Rei nadó – la meta de tot el viatge. Però, aquests cercadors d'Orient arriben a entendre la presència única de Déu en aquest nen? Mateu no ens diu què passava pel seu cap, en el moment de l'adoració, però les paraules que utilitza semblen implicar un cert acte de fe per aquests cercadors pagans. Se'ns diu que «es prostraren a terra i el van adorar» o en altres traduccions que «es van agenollar i el van adorar».
- Alguna cosa extraordinària s'està esdevenint aquí. Si imaginem que els Mags es van adonar que en aquell nen hi havia una realitat divina, llavors tot canvia per a ells. El seu viatge des d'Orient es converteix en un viatge de trobada amb Déu en el nostre món. Els buscadors són trobats ara per aquest Infant. Aquest és un moment de fer una pausa en la pregària, demanant prendre consciència de que tot desig de trobar Crist és abraçat i transformat pel seu desig de venir cap a nosaltres.

Diàleg i reflexions finals

- Què és l'adoració? És la forma més alta de pregària, en la qual un se sent aclaparat pel sentit de la glòria i la presència de Déu. A la Bíblia s'associa amb una intensa consciència tant de la santetat com de la proximitat de Déu, i sovint la resposta no és només espiritual: la persona cau prostrada a terra com en la visió d'Ezequiel (Ez. 1:28) o en la trobada de Pau camí de Damasc (Fets 9:4) o al final de l'evangeli de Mateu, on els deixebles «es prosternen davant» el Senyor Ressuscitat. Els Reis Mags ofereixen el mateix gest de veneració silenciosa.
- Un antic i famós himne «Adoro te devote» cospa la bellesa de l'adoració: «A vos us adoro, Déu latent, sota aquests signes verament present»

Aquest antic himne va ser escrit no només per a l'adoració eucarística, sinó també pel moment en què els Mags s'adonen de la presència divina amagada en un nen indefens. Ells van rebre el do, pel que sembla, de reconèixer l'extraordinari en l'ordinari i entrar així en l'espai sense paraules de la contemplació. Aquest moment del recés ens porta cap a una pregària de quietud. Cal una mica de paciència per arribar fins al que s'anomena com a «música silenciosa». Recordem aquí que la postura del cos pot ser important a l'hora d'expressar

reverència. També ens pot ajudar repetir alguna frase que un s'imagina pronunciaria davant l'escena de l'evangeli: «Senyor Jesús», o «Santificat sigui el teu nom» o (adreçada a Maria): «El Senyor és amb tu». Però no t'oblidis de deixar que les paraules reposin en un cor, silenciós, «desbordat per la meravella», i que assaboreix la presència de Jesús. «Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor» (Sl. 34:9)

- Una de les frases més sorprenents dels Exercicis Espirituals de sant Ignasi és la de l'anotació 15, quan dóna instruccions a l'acompanyant d'Exercicis. Insisteix que Déu es comunica directament amb l'exercitant «abraçant-lo en el seu amor i lloança» de manera que l'acompanyant no es posi massa enmig d'aquesta presència «immediata» de Déu. Aquest és l'espai de l'adoració, de la transformació, i cadascú està obert a viure'l a la seva manera. Ens convida, doncs, a una reverència tranquil·la i sense massa paraules tal com Jesús va aconsellar (Mateu 6:8)
- La contemplació s'inicia quan el misteri se'ns revela en tota la seva immensitat. Alguna cosa que semblava impossible s'ha esdevingut: Déu s'ha manifestat en una vida humana (Hans Urs von Balthasar). «Amb tu en tinc prou» (Juliana de Norwich). Tingues el valor de simplificar la mirada del teu cor abans de contemplar aquesta epifania, aquesta glòria que és alhora Déu velat i revelat.

Cinquena estona de pregària: Portar un present

Fer silenci

- En començar aquesta estona de pregària pot ajudar tancar els ulls i connectar amb allò més profund de nosaltres a través del silenci. Som aquí per acollir una mica de llum sobre la nostra vida, sobre els nostres desigs més profunds. Senyor Jesús, Vós sou la llum del món, el nostre «camí, veritat i vida». Ajudeu-me en aquest temps d'Advent, camí cap a la novetat de la llum.

Evangelí (Mt 2, 10-11)

L'alegria que tingueren en veure l'estrella va ser immensa. Van entrar a la casa, veieren el nen amb Maria, la seva mare, es prostraren a terra i el van adorar. Després van obrir les seves arquetes i li oferiren presents: or, encens i mirra.

Punts per a la meditació

- El relat dels Reis Mags de l'Evangelí, que estem meditant aquestes setmanes, ha atret molts artistes al llarg dels segles, i un dels moments més representat ha estat el de l'ofrena dels tres regals: l'or, l'encens i la mirra. Hi ha hagut diverses interpretacions religioses sobre la importància d'aquests presents. Per exemple, Beda el Venerable va suggerir que l'or significava reialesa, l'encens la divinitat i la mirra era signe de la Passió de Jesús. Però sant Bernat va estimar-se una interpretació més arran de terra: una família pobra necessitaria diners; l'encens ajudaria a desinfectar l'estable; i la mirra un remei que es feia servir per calmar el mal d'estómac dels nadons.
- Per descomptat, el costum dels regals de Nadal té el seu origen en aquest fet, i tot i les queixes de comercialització i consumisme, un esperit de generositat sobreviu al consumisme. Però hi ha dimensions més profundes per a ser meditades aquí. Cada Rei Mag va portar un regal diferent. Què és el que fas amb el que la vida t'ha donat? Com vius la teva llibertat? Quin és el regal únic que has rebut i que només tu pots portar a aquest món? Déu ens va fer a cadascun de nosaltres diferent. Ningú més, en tota la història

humana, té la nostra personalitat i viu la nostra situació. La crida és totalment personal, i estem cridats a viure-la en la nostra vida particular.

- A més de la imatge dels Reis, presentant els seus regals, podem trobar altres moments de l'Escriptura que ens conviden a pregar pels nostres talents i a tenir el coratge per a viure'ls. Penseu en la paràbola dels talents, que és una invitació a viure la nostra llibertat creativa, abraçant les nostres oportunitats per créixer i donar-nos. «Molt bé, servent bo i fidel! Has estat fidel en poca cosa; jo t'encomanaré molt més. Entra al goig del teu Senyor.» (Mt 25:21). No obstant això, en aquesta mateixa paràbola trobem un tercer personatge que enterra el seu únic talent per por i que és fortament castigat fins a punt de perdre el do que havia rebut. Hi ha doncs una invitació evident a despertar a les nostres possibilitats de donar, tot i les limitacions inevitables de cada dia.
- Els Reis Mags "van obrir les seves arquetes i li oferiren els seus presents". Podem aquí evocar la paràbola de Jesús que parla de la recerca d'un tresor amagat (Mt 13:44). La tercera persona de la paràbola dels talents rep el talent però l'enterra per por, en canvi la persona que descobreix un tresor amagat en un camp, l'enterra de nou, però ple de joia s'ho ven tot per posseir aquest camp. Aquí tenim un contrast d'actituds davant el mateix repte de la nostra llibertat: o bé la por o bé la gratitud. L'ansietat que paralitza s'oposa a la confiança que ens omple d'energia. És bo aturar-se i reflexionar en clima de pregària davant aquestes dues respostes, reconeixent més els dons que tinc que aquells que em falten.
- Òbviament la vida continua, i amb l'arribada de la maduresa, la majoria de nosaltres va prenent consciència del declivi i la passivitat. Alguns dels vells «dons» ja no hi són, especialment el do de l'energia i la bona salut. Però amb l'edat n'apareixen de nous, com un gaudir més relaxat de les persones, un nou tipus de saviesa. Tot i les nostres limitacions, o potser gràcies a elles, els nostres dons van fer-se més fàcils, més senzills. De fet els artistes acostumen a representar els Mags amb diferents edats: un vell de cabell blanc al costat d'un de jove, i d'un tercer que pertany a una altra cultura.

Diàleg i reflexions finals

- Dos altres horitzons poden aprofundir i enriquir les nostres reflexions sobre la manera com vivim els dons. Sant Pau escriu «Som obra seva: Déu ens ha creat en Jesucrist, i ens ha destinat a realitzar les bones obres que ell mateix havia preparat perquè visquéssim practicant-les». De fet, la paraula grega, sovint traduïda com a «obra», és *poiema*, d'on ve la paraula poema, i per tant la Bíblia de Jerusalem tradueix «obra d'art». En altres paraules, Déu ens va modelant tothora amb els criteris del bé i la bellesa. Pots provar d'adaptar i fer teva la famosa pregària de sant Ignasi: «Preneu i rebeu». «Vós m'ho heu donat tot, a Vós ho ofereixo. Deu-me el vostre amor i gràcia, que això em basta».
- Una darrera dimensió en aquesta pregària dels dons és recordar el món amb totes les seves moltes lluites i necessitats. Qualsevol acte de bondat, per petit que sigui, és una font de transformació. Quan preguem «Vingui a nosaltres el vostre Regne», estem demanant que els nostres esforços formin part d'aquesta gran missió de sanar un món ferit pel mal. Si tothom aprengués a viure plenament els dons que hem rebut, el nostre planeta seria un lloc ben diferent.

Sisena estona de pregària: Una altra manera de viure

Fer silenci

- En començar aquesta estona de pregària pot ajudar tancar els ulls i connectar amb allò més profund de nosaltres a través del silenci. Som aquí per acollir una mica de llum sobre la nostra vida, sobre els nostres desigs més profunds. Senyor Jesús, Vós sou la llum del món, el nostre «camí, veritat i vida». Ajudeu-me en aquest temps d'Advent, camí cap a la novetat de la llum.

Evangelí (Mt 2, 11-12)

Van entrar a la casa, veieren el nen amb Maria, la seva mare, es prostraren a terra i el van adorar. Després van obrir les seves arquetes i li oferiren presents: or, encens i mirra. I, advertits en somnis que no anessin pas a veure Herodes, se'n tornaren al seu país per un altre camí.

Punts per a la meditació

- La història dels Mags acaba amb un canvi de direcció: «Advertits en somnis que no anessin a veure Herodes, se'n tornaren al seu país per un altre camí». A la llum d'això podem reflexionar sobre dos temes que podrien servir de conclusió del nostre recés: Déu ens rescata del mal i Crist ens descobreix què vol dir viure d'una manera diferent.
- Els somnis juguen un paper important en la Bíblia i, de fet, també en l'evangelí de Mateu. Penseu en el somni de sant Josep convidant-lo a prendre Maria com a esposa. Sense el missatge del somni, els Mags haguessin col·laborat inconscientment amb la intenció homicida d'Herodes. Les dues últimes paraules de la història també poden tenir un significat especial: «un altre camí». La paraula «camí» en grec és «hodos» i es va convertir en una mena de paraula clau per als creients. Diverses vegades els Fets dels Apòstols es refereixen als qui s'havien adherit al «Camí del Senyor» (Fets 9:2). Així doncs, aquestes darreres paraules ens recorden que la fe implica un estil de vida diferent.
- «Allibera'ns del mal», és la darrera petició del Parenostre. Implica que moltes vegades podem necessitar l'orientació i la protecció de Déu. Si l'estrella va indicar el camí des de

fora, el somni els parla des de dins. Encara que el text de Mateu no ho diu de manera explícita, l'Esperit actua en les nostres vides. Jesús en l'Últim sopar va prometre enviar a un altre Defensor (literalment advocat defensor) per ser el nostre defensor en els judicis i les complexitats de la vida. Fins i tot després de la seva trobada amb el Nen Jesús, els Mags necessiten una gràcia més profunda que els salvi del mal, o de la temptació d'Herodes. Quines són algunes de les temptacions superficials però atractives i enganyoses que vivim en el nostre dia a dia? «Fins a les nits instrueix el meu cor» diu el Salm (15,7). Dóna gràcies per tots aquells moments en què t'has sentit salvat del perill.

- En el tercer moment d'aquest recés, el dels perills del camí, vam esmentar el do de discernir entre la veritat i la falsedat. Aquí aquell dilema pren un sentit més ampli. La fe té també una dimensió de camp de batalla. El «món» en l'evangeli de Joan és estimat per Déu fins al punt que hi envia el seu Fill, però el «món» també té un sentit negatiu, és el lloc de la resistència i el rebuig a Déu. Per tant, la fe ha de ser contra-cultural, no en el sentit de ser hostil a tot el que ens és contemporani, sinó com una alerta davant moltes de les superficialitats que ens envolten. Pensa i prega durant una estona aquelles seduccions que t'envolten i que poden minar la qualitat de la teva vida cristiana.
- Això ens porta directament cap a una altra qüestió. Ser cristià vol dir ser transformat per la trobada amb Crist i haver d'exercir una certa resistència a la forma de vida dominant. Encara que el Papa Francesc en la *Laudato Sí* es va centrar en la crisi que pateix el nostre fràgil medi ambient, va emfatitzar que aquest repte té a veure amb la manera com ens veiem nosaltres en aquest món. Si nosaltres els humans oblidem la fe i ens posem en el centre de tot, llavors allò que ens convé esdevé allò que és acceptable i «tot es torna relatiu» (n. 122). Una visió arrelada en Crist ens demana «mirar la realitat d'una altra manera» (114)- exactament la invitació de les dues paraules finals del relat dels Mags. Amb aquest esperit el Papa anima a «un estil de vida i una espiritualitat» que «conformin una resistència» davant molts dels pressupòsits de la nostra cultura actual (111).
- Pot la nostra pregària personal encabir els reptes socials? Pot ella esdevenir font, no només de transformació individual, sinó d'una manera alternativa de viure i d'actuar en aquest món? Com es poden encarnar en el nostre món les diferents maneres de ser cristià? No són preguntes senzilles i necessitem portar-les a la pregària. Allò que Jesús anomena Regne implica una nova visió de Déu i de la realitat. Tota religió i espiritualitat autèntiques són una transformació no només de si mateix sinó del món ferit que ens envolta. Pensa en tots aquells a qui la urgència evangèlica els va arrossegar cap a un valent compromís: com el benaurat Oscar Romero que no va poder guardar més silenci sobre els mals que

l'envoltaven i a qui només un assassinat va poder emmudir. Algunes vegades em pregunto, si ens detinguessin pel fet de ser cristians, trobarien suficients evidències per condemnar-nos?

- Quina és la llei fonamental del nou Regne de Crist? Segurament el resum més desafiant per enderrocar els valors mundans ve de les Benaurances. En elles hi trobem un relat autobiogràfic del cor de Jesús. Medita-les lentament com a invitacions a una conversió diària del propi cor. Però no caiguis en el parany de projectar-les en un altre món, en una altra vida. Són crides vàlides per aquest món i per aquesta vida. Sens dubte és més feliç qui viu amb suavitat que amb agressivitat, qui perdona que qui és un ressentit, qui alimenta la pau i no pas l'hostilitat.
- T. S Eliot va escriure un curiós poema anomenat «el viatge dels Mags», on emfatitza més la lluita que la joia, veient en el naixement de Crist la «nostra mort». «Vam tornar als nostres llocs, als nostres Regnes. Però ja res va tornar a ser com abans». El nostre viatge també pot haver estat pertorbador, alliberador i sanador alhora.

Les citacions de l'Esriptura són de la Bíblia Catalana Interconfessional

Escrit per Paul Gallagher sj per a *Sacred Space* i *Pray-as-you-go*

Traducció al català: Santi Torres sj (Espai Sagrat)

<http://www.espaisagrat.org/node/198231>